

Parlamentul
Republicii Moldova

RGJ-07 nr. *342*
13 iulie 2023

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ la proiectul de lege privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor (nr. 220 din 05.07.2023)

Direcția generală juridică a examinat, în mod prioritar, proiectul de lege specificat în titlu în conformitate cu prevederile art. 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, și ale Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerații.

I. Aspecte de ordin general și procedural

1. Proiectul legii a fost înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvern, fiind aprobat prin Hotărârea nr. 452/2023, fapt ce corespunde art. 73 din Constituție și prevederilor art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Conform notei informative, proiectul supus avizării a fost elaborat în vederea:

- sporirii calității actului de justiție;
- creării mecanismului pentru efectuarea până la 31 decembrie 2025 a evaluării externe a integrității etice și financiare a judecătorilor și procurorilor din funcțiile-cheie din domeniul justiției;
- asigurării menținerii în funcție a judecătorilor și procurorilor imparțiali și integri, fapt ce va justifica și ulterioara majorare a salariilor acestora;
- eliminării din sistem a judecătorilor și procurorilor lipsiți de integritate;
- sporirii încrederii cetățenilor în sistemul judecătoresc și cel al procuraturii.

3. Prin natura reglementării, proiectul de lege se înscrie în categoria legilor organice, iar domeniul de reglementare ține de atribuțiile de bază ale Parlamentului, fiind astfel incidente prevederile articolelor 66 și 72 din Constituția Republicii Moldova.

4. Procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament a fost respectată, la proiect fiind anexate avizele autorităților publice responsabile

de implementarea prevederilor conținute în proiect, instituțiilor interesate, precum și a reprezentanților societății civile, în corespundere cu prevederile de la art. 32 alin. (1) din Legea nr. 100/2017.

5. Proiectul supus avizării instituie proceduri similare cu cele reglementate de Legea nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, inclusiv exercitarea atribuțiilor Comisiei de evaluare a judecătorilor de către Comisia de evaluare, creată prin Legea nr. 65/2023, cu unele specificări.

II. Obiecții de ordin conceptual

1. La art. 5 alin. (4) stabilește că fiecare comisie de evaluare elaborează și aprobă regulamentul propriu de organizare și funcționare, care se publică pe pagina web a comisiilor de evaluare. Ar fi cazul de indicat și un termen concret în care urmează a fi publicate. Lipsa unor termene clare lasă la discreția persoanelor responsabile momentul publicării.

2. La art. 7 alin. (3) pct. 2) lit. b) utilizează expresia „încălcarea intenționată gravă” care este neclară și lasă o marjă largă de interpretare, inclusiv abuzive al acțiunilor sau inacțiunilor membrului comisiei de evaluare. Cu atât mai mult, având în vedere că, potrivit art. 21 alin. (3) din proiect atribuțiile Comisiei de evaluare a judecătorilor vor fi exercitate de către Comisia de evaluare, creată prin Legea nr. 65/2023 care la art. 7 alin. (3) pct.2) lit. b) prevede doar „încălcarea intenționată”. Astfel, conform prevederii de la art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr.100/2017, terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative. Această obiecție se referă și la lit. d) care prevede „3 ședințe consecutive”, iar Legea nr. 65/2023 prevede „3 ședințe”. Astfel, nu este clar care Lege va fi aplicabilă în cazul Comisiei de evaluare a judecătorilor.

3. La art. 11 alin. (3) lit. b) ”iregularitățile fiscale” pot fi constatate doar de Inspectoratul Fiscal de Stat, o funcție ce pare a fi improprie comisiei de evaluare. Chiar dacă subiectul evaluării a admis întârzierea la plata unui impozit, acesta poate fi achitat ulterior, inclusiv cu penalitățile de întârziere respective.

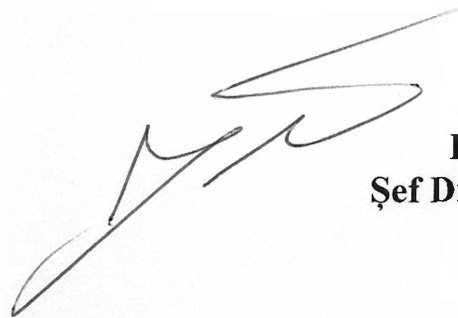
4. Întru respectarea principiului coerenței, stabilității și predictibilității normelor juridice statuat în art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017 sugerăm excluderea cuvântului „poate” din art. 14 alin. (9) pentru a evita posibilitatea unui comportament discreționar a membrilor comisiilor de evaluare în aplicarea acestei norme.

5. La art. 15 alin. (4) sugerăm concretizarea expresiei „din timp” pentru prezentarea proiectului de raport celorlalți membri ai completului.

6. La art.18 alin. (6) lit. a), se impune arbitrar o interdicție de a exercita funcția de judecător, procuror, precum și alte funcții de demnitate publică timp de 5-7 ani din data rămânerii definitive a hotărârii consiliului respectiv, a ordinului Procurorului General sau, după caz, a decretului Președintelui Republicii Moldova. Nu este clar cine va stabili între 5 și 7 ani. Sugerăm ajustarea normei pentru a asigura o claritate și precizie mai sporită acesteia.

7. Atenționăm asupra faptului că, în art. 21 alin. (10) din proiect se face trimitere greșită la art. 20 (Reluarea procedurii de evaluare), pe când contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau Consiliului Superior al Procurorilor este reglementată de art. 19.

În urma celor relatate supra menționăm că proiectul poate fi propus spre examinare în ședință plenară a Parlamentului cu respectarea prevederilor în vigoare, ținând cont și de cele expuse în prezentul aviz.

Ion CREANGĂ
Șef Direcție generală

Ex. Iu. Cojocaru,
tel.: 577